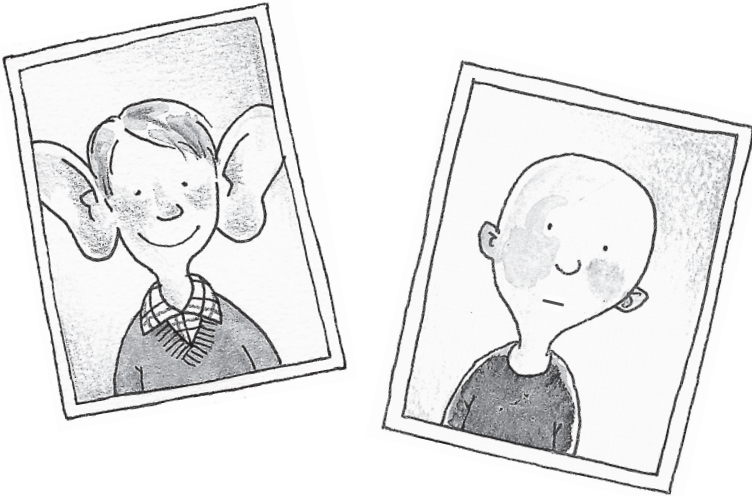


Koos Meinderts

De club van lelijke kinderen

met tekeningen van Annette Fienieg



Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Kijk ook op:

www.koosmeinderts.nl

www.annettefienieg.nl

www.ploegsma.nl

www.kinderboeken.nl

AVI 8 / M6/E6

ISBN 978 90 216 7940 2 / NUR 283

Twaalfde, herziene druk 2019

© Tekst: Koos Meinderts 1987

© Illustraties en omslagontwerp: Annette Fienieg 2004

Filmfoto's: Thijmen Doornik, Raymond van der Bas, Mark de Blok

© Filmfoto's: Umami Media

Vormgeving: Studio Cursief, Irma Hornman

© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam 2019

Alle rechten voorbehouden.



Uitgeverij Ploegsma drukt haar boeken op papier met het FSC-keurmerk. Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

Een extra journaal

En het gebeurde in die dagen dat er een bevel uitging van generaal Isimo om alle lelijke kinderen van het land op te pakken. Het bericht, dat werd uitgezonden in een extra journaal, sloeg in als een bom en stichtte alom verwarring. Onmiddellijk nadat generaal Isimo was uitgesproken met de bekende woorden: 'Ik heb gezegd. Punt uit!', brak er in duizenden huiskamers een oorverdovend lawaai van stemmen los.

'Waanzin!' klonk het in menig huisgezin. 'De generaal is gek geworden!'

Maar er waren ook andere geluiden te horen: 'Het werd tijd! Voor mijn part zetten ze in één moeite door álle kinderen achter slot en grendel!'

In weer andere huiskamers gingen stemmen van ongeloof op: 'Is het niet wat vroeg in het jaar voor een 1-aprilgrap?'

En ten slotte waren er mensen die zeiden: 'Ze doen maar. Ik heb geen kinderen.'



In de dagen die volgden op het bevel van generaal Isimo ging het gesprek in het café nu eens niet over lekkere meiden en snelle auto's. In de wachtkamer van de dokter werd niet langer ach en wee geklaagd over het weer en enge ziektes. En in de supermarkt zeurden de mensen nou eens niet over de prijs en de kwaliteit van de koffie. In het hele land werd nog maar over één onderwerp gepraat: het bevel van generaal Isimo om alle lelijke kinderen op te pakken.

Merkwaardig genoeg zwegen de kranten over het bevel en besteedde niet één radio- of televisieprogramma aandacht aan het voorval.

Een week verstreek en geleidelijk aan begonnen de meeste mensen het bevel te vergeten. Het leven hernam snel zijn gewone gang en de gesprekken gingen als vanouds over seks en sensatie, over weer en welzijn en natuurlijk over koffie die zowaar een dubbeltje per pak goedkoper was geworden. Het leek alsof het extra journaal nooit was uitgezonden. Alsof het een droom was geweest die miljoenen mensen toevallig op hetzelfde moment hadden gedroomd.

Totdat op zekere dag, een maand na uitzending van het extra journaal, in elk huis van het hele land een brief door de bus gleed van de hand van niemand minder dan generaal Isimo.

De schoolfotoğraf

Een van de huizen waar de brief van generaal Isimo op de deurmat plofte, was de woning van de familie De Wit. Een keurig gezin dat op tijd belasting betaalde en nooit een maand huur achterliep.

Het was mevrouw De Wit die de brief uit de gang opraapte. 'Aan de bewoners van dit pand', stond er op de envelop, die geen afzender vermeldde. Mevrouw De Wit fronste haar wenkbrauwen en liep de kamer in waar opa Van Zanten op een meter afstand van de televisie naar het bordje 'storing' zat te kijken.

Hij draaide zich om naar zijn dochter en zei: 'Wat doe je geheimzinnig, wat heb je daar?'

'Niets, vader. Gewoon een brief.'

'Een brief? Voor mij?'



Het leven van opa Van Zanten bestond uit nog maar twee dingen: televisiekijken en wachten op bericht van Huize Avondrood, het bejaardentehuis waar hij twee gelukkige jaren had doorgebracht. Van de ene op de andere dag was daarin verandering gekomen. Het tehuis werd gesloten, tijdelijk naar men zei. En de bejaarden werden zolang ondergebracht bij hun naaste familieleden. Na een kort verblijf bij zijn oudste zoon, die 'doodziek werd van die ouwe', was opa Van Zanten bij zijn dochter gearriveerd. Hij voelde zich in het gezin als het vijfde wiel aan de wagen en hij wantrouwde alles en iedereen.

De eerste dagen had hij geweigerd ook maar iets te eten, uit angst dat er vergif in zijn warme prak was gedaan. Pas toen hij scheel zag van de honger, had hij een paar voorzichtige hapjes durven nemen, maar niet voordat hij iedereen uit dezelfde pan had zien opscheppen.

Mevrouw De Wit legde de brief op tafel. Opa Van Zanten ging verzitten. Hij kneep zijn ogen samen tot smalle spleetjes.

'Je houdt iets voor me achter, stiekemerd,' gromde hij.

Mevrouw De Wit zuchtte. 'Niemand houdt hier iets voor u achter,' zei ze. Maar haar vader luisterde al niet meer. Op de televisie was zojuist een tekenfilm begonnen.

De rust in huize De Wit werd op een aangename manier verstoord door Paul. Fluitend kwam hij thuis van school. Zo kende mevrouw De Wit haar zoon niet. Paul had een vreselijke hekel aan school. Niet zozeer aan het onderwijs als wel aan zijn klasgenoten, die zijn leven behoorlijk zuur konden maken. 'Jumbo', werd hij door hen genoemd en dat had alles te maken met de omvang van zijn oren: twee enorme flappen waar een olifant jaloers op kon zijn.



‘Dag mam, dag opa,’ groette Paul alsof hij hen in geen tijden gezien had. ‘Ik ben thui-huis,’ zong hij.

‘Ik heb het in de gaten,’ zei mevrouw De Wit en ze schonk haar zoon een kopje thee in.

Zonder van de televisie op te kijken hield opa Van Zanten demonstratief zijn lege kopje omhoog.

Mevrouw De Wit negeerde haar vader en wendde zich tot haar zoon, die tussen het slurpen van zijn thee door begon te vertellen wat hem die dag was overkomen.

Alle kinderen van alle klassen van de hele school moesten zich voor de aanvang van de les verzamelen op het plein. Niemand wist wat er ging gebeuren. Op het dak van de school verscheen een man met een fototoestel. Hij gebaarde de kinderen stil te staan en naar hem omhoog te kijken. Toen dat eindelijk wilde lukken, stelde hij de camera scherp en begon te fotograferen. Nog geen uur later hing de mooiste foto uitvergroot aan een muur van de hal. Ruim driehonderd ogen keken vanaf de foto de hal in. Sommige met een twinkeling van spot, andere met een zweem van angst (of was het verlegenheid?), maar verreweg de meeste argeloos stralend. Een klein aantal kinderen op de foto was naderhand door de fotograaf met viltstift omcirkeld. Deze kinderen werden ieder apart nog eens door de man op de foto gezet. Paul was een van hen.

‘Ze waren allemaal jaloers op me,’ zei Paul glunderend.

Mevrouw De Wit vond het maar een vreemd verhaal. Van vroeger, toen ze nog een meisje was, wist ze zich nog wel te herinneren dat er eens in het jaar een fotograaf op school kwam. Maar die klom niet op het dak, die maakte gewoon een foto van de klas met de juf of de meester erbij. Als het goed was, had ze nog wel een paar van die klassenfoto’s liggen. En wat was dat voor flauwekul om eerst de hele school te fotograferen en daarna een paar kinderen apart?



‘Wie mochten er nog meer op de foto?’ wilde ze weten. Paul haalde zijn schouders op. Daar had hij niet op gelet. Hij was veel te blij dat de fotograaf hem had uitgekozen.

Wat later op de dag kwam Judith de Wit met hetzelfde verhaal als haar broer thuis. Ook bij haar op school was een fotograaf op bezoek geweest om een groepsfoto te maken.

‘En heeft-ie daarna ook een foto van jou alleen gemaakt?’ vroeg Paul. ‘Van mij wel,’ voegde hij er trots aan toe.

‘Echt waar?’ vroeg Judith.

‘Echt waar!’ herhaalde Paul.

‘Vreselijk,’ zei Judith. Ze sloeg haar hand voor haar mond. ‘Vreselijk,’ zei ze nog een keer.

‘Ik snap er niks meer van,’ zei moeder. ‘Wat is dat toch voor een raar gedoe met die foto’s?’

Judith trok haar moeder bij de arm de keuken in. Verbaasd bleef Paul staan.

‘Ze is jaloers,’ dacht hij. ‘Stikjaloers, omdat ik op de foto mocht en zij niet.’

Maar Judith was niet jaloers. Judith was bang. In de keuken, veilig buiten het bereik van Pauls oren, vertelde ze haar moeder waarvoor ze bang was.

‘Generaal Isimo,’ fluisterde Judith.

‘Wat heeft die er in vredesnaam mee te maken?’ vroeg moeder.

‘Alles,’ zei Judith.

Judith had meteen achterdocht gekregen toen de fotograaf beweerde dat hij foto’s kwam nemen voor een of ander tijdschrift. Waarom noemde hij niet gewoon de naam van het



tijdschrift? En toen hij zijn fototas opendeed om zijn camera eruit te halen, wist ze zeker dat hij had staan liegen. ‘Staatseigendom’, stond er op de binnenkant van de tas gestempeld. De fotograaf werkte helemaal niet voor ‘een of ander tijdschrift’. Hij werkte in opdracht van generaal Isimo!

‘Nou en,’ zei moeder toen Judith haar dit allemaal uitgebreid had verteld. ‘Wat steekt daar nu voor kwaad achter?’

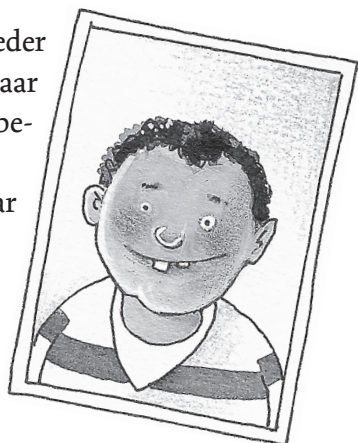
Dat was nu precies wat Judith ook wilde weten. Ze vertelde moeder dat ze minutenlang voor de uitvergroete foto had staan kijken, terwijl ze haar hersens afpijnigde met vragen als: Waarom zijn die gezichten toch omcirkeld? Waarom juist die gezichten? Wat is de overeenkomst tussen al die gezichten? En wat is het verschil met de gezichten die niet zijn omcirkeld? En wat heeft generaal Isimo hiermee te maken?

Turend naar de foto, had Judith een voor een de namen opgenoemd van de omcirkelde kinderen: Harrie, Abdoel, Cora, Zita, Joke, Aad, Wim, Rita, Sjaak en Jeanne. Verder kwam ze niet. De rest van de kinderen kende ze alleen van gezicht, zoals dat meisje uit de vierde klas met dat rode haar, of die jongen met die grote neus en die puistenkop, linksonder aan de foto. Rood haar? Grote neus? Puisten?

Ineens was het Judith volkomen duidelijk. De komst van de fotograaf vandaag op school had alles te maken met het bevel van generaal Isimo, een maand geleden op de tv. Het kon toch geen toeval zijn dat de fotograaf uitsluitend lelijke kinderen had omcirkeld?

‘Begrijp het nou,’ zei Judith tegen moeder die hoofdschuddend naar het verhaal van haar dochter had geluisterd. ‘Generaal Isimo is bezig lelijke kinderen op te sporen.’

‘Nee,’ zei moeder, ‘nee, dat kan niet waar zijn. Je vergist je.’



‘Waarom denk je dan dat Paul gefotografeerd is?’

Moeder haalde haar schouders op.

‘Omdat Paul lelijk is, omdat-ie flaporen heeft, daarom,’ gaf Judith zelf antwoord op haar vraag.

‘Houd je mond!’ zei moeder streng. ‘Ik wil niet dat je zo over je eigen broer praat.’

Moeder wilde er niets meer over horen. ‘Ik ga maar eens aan het eten beginnen,’ zei ze.

Judith draaide zich om en wilde de keuken uit lopen, maar moeder hield haar tegen.

‘Je moet niet meteen het ergste denken, Judith,’ zei ze en ze gaf haar dochter een zoen in de hals.

Judith zuchtte. ‘Ik houd mijn mond al,’ zei ze.



Die avond toen Paul en Judith naar bed waren en opa Van Zanten naar het zoveelste tv-programma zat te kijken, opende mevrouw De Wit de brief die ze die ochtend uit de gang had opgeraapt.

‘Waarde landgenoten,’ luidde de aanhef van de brief. Mevrouw De Wits ogen snelden over het papier. De inhoud van de brief deed haar hart bonzen. ‘Judith heeft gelijk,’ dacht ze. ‘Generaal Isimo is écht van plan alle lelijke kinderen van het land op te pakken.’

Dit was de brief die haar hart en vele harten van moeders en vaders elders in het land deed bonzen:

Waarde landgenoten,

Het zal u niet ontgaan zijn dat ik, generaal Isimo, een maand geleden in een extra journaal beloofd heb het land te ontdoen van alle lelijke kinderen.

Welnu, de tijd is aangebroken om dit voornemen ook daadwerkelijk uit te voeren. Belofte maakt schuld, nietwaar?

Bij deze passage in de brief hielden veel ouders even op met lezen. ‘Belofte?’ dachten ze. ‘De generaal had toch een bevel gegeven? Sinds wanneer is een bevel hetzelfde als een belofte?’ Met opgetrokken wenkbrauwen lazen ze weer verder.

Voor het welslagen van mijn plan, doe ik een dringend beroep op uw aller medewerking.

Ingesloten treft u een vragenformulier aan, dat u per kerende post, volledig en naar waarheid ingevuld, dient op te sturen naar de Schoonheidscommissie in uw woon- of verblijfplaats.

Een postzegel is niet nodig.

U kunt op mij rekenen, kan ik op ú rekenen?

Met vriendelijke groeten,

Generaal Isimo

PS Wacht rustig verdere instructies af.

Mevrouw De Wit bleef een tijdje diep in gedachten verzonken naar de brief zitten kijken en pakte toen het vragenformulier uit de envelop. Met stijgende verbazing las ze de vragen. Ze had in haar leven al heel wat formulieren ingevuld, maar deze lijst was de wonderlijkste die ze ooit onder ogen had gehad. Wat moest ze hier nu mee? Invullen of niet? Ze had er niet veel zin

in. Wat zou er gebeuren als ze het formulier weg zou gooien? Mevrouw De Wit schrok van haar eigen gedachte. Zoiets mocht ze toch niet denken. Het formulier was afkomstig van generaal Isimo, de machtigste man van het land. Mevrouw De Wit pakte een pen en wilde aan vraag één beginnen. Ze aarzelde.

‘Wat zou Henk gedaan hebben?’ dacht ze. Henk was haar man, de vader van Judith en Paul. Vijf jaar geleden was hij gestorven, net in de tijd dat generaal Isimo aan de macht kwam.

Mevrouw De Wit herinnerde zich wat haar man had gezegd toen generaal Isimo voor het eerst een toespraak op tv had gehouden.

‘Die generaal Isimo,’ had Henk gezegd, ‘zou wel eens precies de man kunnen zijn die ons land nodig heeft.’

Mevrouw De Wit zette de pen op het papier en begon met het invullen van de vragen.

Een anonieme brief

Generaal Isimo zat in zijn werkkamer en schonk zichzelf nog een kopje thee in. Hij was meer dan tevreden. Zijn plan alle lelijke kinderen van het hele land op te pakken, liep op rolletjes. De meeste mensen hadden het vragenformulier keurig netjes ingevuld en opgestuurd. De gegevens waren inmiddels door de plaatselijke Schoonheidscommissies verwerkt en alle lelijke kinderen stonden op de foto. Over steun van de bevolking had de generaal ook geen klagen. Er hadden zich heel wat vrijwilligers aangemeld die hem maar wat graag wilden helpen bij het oppakken van de lelijke kinderen en sommige ouders hadden zelfs gevraagd of zij hun kinderen nu al kwijt konden. Ze moesten nog even geduld hebben. De generaal nam een slokje van zijn thee en pakte een foto van de enorme stapel die op zijn bureau lag. Een meisje dat zo dik was dat ze nog maar net op de foto paste, lachte hem vrolijk toe. Hij draaide de foto om en las de tekst die op de achterkant stond: 'Marijke Vissers, 12 jaar. Bijnaam: Hippo. Lengte: 152 cm. Gewicht: 72 kg.'

Zijn medewerkers hadden goed werk afgeleverd. Het voorbereidend werk was bijna gedaan. Hij legde de foto weer terug op de stapel, boven op een foto van een jongetje



met flaporen. De generaal glimlachte. Nog voor de maand om was zou er in het hele land geen lelijk kind meer te bekennen zijn.

Hij stond op en liep met het theekopje in zijn hand naar het raam, waar hij een goed overzicht had over de stad. Zijn werk-kamer bevond zich op de bovenste verdieping van de regerings-flat, het hoogste gebouw in de stad. Hoger zelfs dan de spits van de middeleeuwse kathedraal.

De generaal nam nog een slokje van zijn thee en zag zichzelf weerspiegeld in de ruit.

‘Hier sta ik,’ dacht hij. ‘Generaal Isimo, de machtigste man van het land.’



Vijf jaar geleden was generaal Isimo aan de macht gekomen. Voor die tijd had niemand ooit van hem gehoord. Niemand wist ook waar hij vandaan was gekomen. Ineens was hij er. Van politiek moest hij niets hebben.

‘Politici?’ had hij gezegd. ‘Leugenaars zijn het, smerige leugenaars die alleen maar aan hun eigen portemonnee kunnen denken.’

De generaal had dit niet alleen gezegd, maar ook aangetoond. Hij had alle politici een anonieme brief gestuurd met de volgende inhoud:

Weledelgeboren heer/mevrouw,

*Alles is uitgelekt. Ze weten alles van u, van uw geknoei met
belastingcenten, van het aannemen van steekpenningen, alles.
Vlucht het land uit, nu het nog kan.*

Een goede vriend

De brief bleef niet zonder gevolgen. Binnen een week waren zo goed als alle politici naar het buitenland vertrokken. Van de ene op de andere dag zat het land zonder regering en dat was precies wat generaal Isimo wilde. Hij belde de koningin op en vroeg een onderhoud met haar aan. Tijdens dit onderhoud legde hij de koningin uit waarom haar regering gevlucht was en bood hij haar aan het land uit de problemen te helpen.

De koningin was allang blij met zijn hulp. Ze had een vervelend leven achter de rug. Nooit had ze iets kunnen doen waar ze zelf plezier in had, als prinsesje niet en later als koningin helemaal niet. Ze voelde zich als de kroon op haar hoofd: een sieraad zonder eigen wil, dat alleen maar aanwezig moet zijn.

De koningin moest linten doorknippen, kopjes slappe thee drinken met bevriende staatshoofden, ritjes maken in de Gouden Koets en wuiven naar het volk langs de kant. O, wat had ze graag zelf aan de kant gestaan als een gewone huisvrouw. Met kinderen. De komst van generaal Isimo kwam voor haar als een geschenk uit de hemel.

‘Wat mij betreft kunt u de macht over het land krijgen,’ had ze gezegd, ‘maar onder één voorwaarde.’

‘En die is?’ vroeg de generaal.

‘Dat ik mag verhuizen naar een klein en gezellig huisje ergens op het platteland. Mijn gedachten gaan uit naar een boerenwoning met een flinke moestuin, wat kippen, een varken en een geit.’

‘Als dat alles is,’ zei generaal Isimo.

‘Dat is alles,’ zei de koningin. ‘Alleen dit nog: niemand mag weten waar ik ga wonen.’

‘Zoals u wenst, majesteit,’ zei de generaal tevreden.

Een paar dagen na het onderhoud verscheen de koningin zij aan zij met generaal Isimo op de tv. En voor het eerst in de geschiedenis las zij een toespraak voor die zij eigenhandig had geschreven:

'Lieve mensen! Om maar meteen met de deur in huis te vallen: ik houd ermee op, ik scheid ermee uit, ik kap ermee. Ik kan het leven als koningin niet langer meer aan. Ik heb behoefte aan rust en privacy.

Het spijt me, maar ik ben niet de sprookjeskoningin waar jullie me voor aanzien. Ik ben dan wel in de wieg gelegd voor koningin, maar ik heb er het karakter niet voor. Ik zit liever op een harde keukenstoel aardappels te schillen, dan op een fluweelzachte troon handtekeningen te zetten onder wetten die ik niet begrijp of die me geen barst kunnen schelen.

Ik ga liever gekleed in een vlot C&A'tje dan in een stijve hermelijnen mantel. Ik draag liever een malle strooien hoed met linten dan een loodzware kroon met briljanten. Geloof me, lieve mensen, in mijn hart ben ik een doodgewone vrouw die, om het zo maar eens te zeggen, net als iedereen regelmatig naar het toilet moet.

Lieve, lieve mensen, ik ben in de bloei van mijn leven en ik



verlang ernaar om eindelijk iets voor mezelf te doen, iets waar ik plezier in heb en trots op kan zijn.

Ik trek me terug op het platteland en draag de macht over aan generaal Isimo. Hij zoekt het maar uit!

Bonjour allemaal.'

Hierna was het woord aan generaal Isimo die allereerst de scheidende koningin omstandig bedankte voor het vertrouwen dat zij in hem stelde en vervolgens aan zijn eerste tv-toespraak tot het volk begon:

'Waarde landgenoten. Ik ben een man van weinig woorden, dus ik zal het kort houden. Ons land verkeert in een gigantische chaos. Angst en verval, alsmede hondenpoep, beheersen het straatbeeld. En aan wie hebben wij dat te danken? Aan de regering! Aan dezelfde regering die wij met zijn allen democratisch hebben gekozen. Maar heeft de regering ook voor ú gekozen? Welnee! De regering heeft alleen voor zichzelf gekozen. Voor haar eigen roem en rijkdom.

En waar is die regering van ons nu? Die regering van ons is ervandoor, als ratten hebben zij het zinkende schip verlaten nadat zij het nota bene eerst zelf hebben lek gestoten. Wel, ik zou zeggen: weg ermee, opgeruimd staat netjes.

Waarde landgenoten, ik nader het einde van mijn toespraak. Ik besef heel goed: u heeft niet voor mij gekozen. Maar ik zeg u dit: ik heb voor ú gekozen. Geef mij de ruimte en de tijd en ik, generaal Isimo, beloof u, nee, ik verzeker u, dat ik het zinkende schip van de staat weer vlot zal trekken. Ik heb gezegd. Punt uit!

Direct na afloop van de toespraak van generaal Isimo vertrok de koningin met stille trom naar haar boerderijtje op het platteland. De generaal nam zijn intrek op de bovenste etage van de regeringsflat, van waaruit hij het land met slimme hand bestuurde. En het moet worden gezegd: in de vijf jaar dat hij aan de macht was, had hij heel wat weten te bereiken.

Om de verveling tegen te gaan, liet generaal Isimo overal in het land enorme pretparken neerzetten en breidde hij de zendtijd van de tv uit tot vierentwintig uur per dag en het aantal netten tot negen.

De jeugd werd onder lichte dwang en tegen geringe vergoeding ingeschakeld bij het poep- en vuilvrij maken van straten en pleinen. Loslopende honden en zwervkatten werden bijeengegreden en in veewagens afgevoerd. Om dit alles te kunnen betalen, gaf de generaal opdracht de musea te sluiten en de kunstwerken te verkopen aan het buitenland.

‘Er komt toch geen hond naar kijken,’ verklaarde de generaal. ‘En wie van kunst houdt, kan altijd nog in het buitenland naar het museum.’

Het land had in korte tijd een geheel ander aanzien gekregen: schoon en netjes en opgeruimd.

Wat wilde generaal Isimo nog meer?